

18. RADE Nikole LIČINA

„Rođen je 20. oktobra 1913. godine u Mostaru u činovničkoj porodici. Odrastao je i školovao se u Banjaluci. Pohađao je gimnaziju upravo u vreme kada je revolucionarni radnički pokret Banjaluke pod udarcima diktature doživljavao najveću krizu. Tada su režim i socijaldemokrati objedinjenim snagama uspjeli da razbiju veći broj partijskih ćelija i naprednih grupa, ali ne i partijsku organizaciju ovog grada u celini. Jedan od punktova i uporišta Partije koji je aktivno radio i u vreme diktature bila je banjalučka gimnazija.

Rade Ličina je već u višim razredima gimnazije prihvatio ideje Partije i postao borac protiv diktature, socijalne nepravde i nacionalnog ugnjetavanja. Kako je usledilo obnavljanje revolucionarnih aktivnosti u Banjaluci, Rade Ličina je postao jedan od aktivista i pokretača rada omladine i naprednih omladinskih društava.

Posle završene gimnazije, nastavio je školovanje na Beogradskom univerzitetu, ali se nikada nije odvajao od Banjaluke i rada u njoj. O zimskim i letnjim raspustima boravio je kod svojih roditelja i najaktivnije učestvovao u svim akcijama revolucionarnog pokreta. Godine 1935. primljen je u SKOJ, a već iduće godine postao je član Komunističke partije Jugoslavije. Učio je neumorno, i brzo izrastao u jednog od najobrazovanijih i politički najistaknutijih aktivista Partije i SKOJ-a u Banjaluci. Bio je član Mesnog komiteta SKOJ-a u Banjaluci, koji je formiran u drugoj polovini 1939. godine. Njegova aktivnost bila je zapažena u KAB-u, 'Pelagiću', NK 'Borcu' i akcijama koje je Partija preko njih organizovala i izvodila. Jedna od tih akcija bila je razbijanja zbora Dimitrija Ljotića, neposredno pred decembarske izbore, 1938. godine. U toj akciji i u sukobu s policijom i Ljotićevom telesnom zaštitom istakao se i Rade Ličina. Tada je bio povređen, uhapšen i osuđen na 15 dana zatvora.

68

Narodni heroji Jugoslavije, str. 456 (autor Mir. Gu. - Mirko Gutić).
S. Odić, S. Komarica, *Grada o narodnim herojima srednje Bosne*, str.

Drugi put Ličina je uhapšen posle kapitulacije Kraljevske jugosloven-ske vojske, od ustaša, maja 1941. godine. U zatvoru je ostao do kraja juna. Tada su ga ustaše pustile iz zatvora, s namerom da oslabe budnost ostalih komunista i da ih sve pohapse, ali im to nije uspelo, jer je Mesni komitet KPJ Banjaluke bio obavešten o njihovim namerama. Ličina je upućen na teren jugoistočno od Banjaluke, s većom grupom komunista, da učestvuje u organizovanju ustanka u centralnoj Bosni.

Kada je 28. avgusta 1941, formiran Štab 1. čete za Bosansku krajinu, Rade je postavljen za komandira 2. odreda, koji je izvodio akcije na sektoru Vrbanja - Jošavka, i dalje na prostoru od gornjeg toka Ukline sve do planine Vlašića.

Pod njegovom komandom izvedeno je mnogo uspešnih akcija na komunikacije Banjaluka - Kotor-Varoš i Maslovare - Teslić. Uporedo s izvođenjem akcija, rastao je i Radetov 2. odred, tako daje već u oktobru imao oko 500 boraca. Kada je formiran 3. krajiški NOP odred Rade je postao politički komesar njegovog 5. bataljona, a od 6. februara, kada je formiran 3. krajiški NOP odred, Rade Ličina je, kao jedan od najistaknutijih rukovodilaca u ovom području, izabran za njegovog političkog komesara.

Početkom 1942. godine, gotovo čela centralna Bosna bila je oslobođena. Nemci i ustaše su držali samo nekoliko uporišta. Štab 4. KNOP odreda imao je u planu da i njih uskoro uništi. Najjače uporište, pored Banjaluke, nalazilo se u Kotor-Varošu. Radetov odred napao je grad i sabio ustaše u sam centar; i kada su već bili na izmaku snaga, pojavio se novi izdajnik - četnici Laze Tešanovića, koji su ustašama dali tačne podatke o pravcima nadiranja partizana. U ogorčenim borbama Odred je imao velike gubitke. Ocenivši situaciju, komesar Rade Ličina izdvojio je vod najodvažnijih boraca, i s njima krenuo u juriš na ustaške bunkere. Ustaški mitraljezi su kosili, ali komunisti na čelu s Ličinom smelo su išli napred. Jurišali su, i padali. Na čelu voda odvažnih i smelih partizana pao je i komesar odreda, prekaljeni revolucionar i neustrašivi borac Rade Ličina. Poginuo je herojski, krajem 1942. godine, kada mu je bilo 27 godina."⁶⁹

Kada je formirana Prva četa za Bosansku krajinu nije tačno daje Rade Ličina bio postavljen za komandira 2. odreda te čete, kako je naprijed navedeno. Tada, 28. avgusta 1941, prilikom formiranja Prve čete za Bosansku krajinu Rade Ličina je postavljen za političkog delegata 2. odreda. Za komandira 2-. odreda tada je bio postavljen Dragan Bubić.

„Bitka u kojoj je poginuo Rade Ličina nije se odigrala 'krajem 1942. godine' nego 19. februara 1942. godine; Rade je tada imao punih 28 godina, jer je rođen 20. oktobra 1913. godine.“⁷⁰

„Naime, neki učesnici te operacije (odnosi se na napad partizana na Kotor-Varoš, 19. februara 1942. godine) pominjali su tu mogućnost, ali ona nikada nije dokazana. Pogotovo ne onako kako tu izdaju prikazuje autor ove

⁶⁹ *Narodni heroji Jugoslavije*, str. 456-457 (autor Raf. B. - mr Rafael Brčić).

⁷⁰ S. Odić, S. Komarica, *Grada o narodnim herojima srednje Bosne*, str. 12.

biografije, jer u napadu na Kotor-Varoš nisu učestvovali nikakvi četnici koji bi 'ustašama dali tačan podatak o pravcima nadiranja partizana' i to u trenutku 'kada su već bili na izmaku snaga.'⁷¹

Rade Ličina nije bio postavljen 28. avgusta 1941. za komandira 2. odreda, kako piše u biografiji, već za političkog delegata toga odreda. I nikada kasnije nije bio komandir ili komandant već samo politički komesar.

Za narodnog heroja proglašenje 20. decembra 1951. godine.“⁷²